Világ proletárjai egyesüljetek!

XV. évfolyam. Czelldömölk, 1919. junius 20. 40. szám.

KEMENESALJA

A CZELLDÖMÖLKI JÁRÁS SZOCIÁLISTA PÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap reggel. Előfizetési ára: Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Egyes szám ára 40 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Korona-szálloda, 3. számu szoba ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

Ellenforradalmi puccs a fővárosban.

A gyalázat bélyegét kell rásütnünk azokra a gazemberekre, akik még mindig okoskodnak, akik még mindig nem tudnak belenyugodni a változhatatlanba. Kedden a kora délelőtti órákban az Engels-laktanya udvarán a volt reakciós tisztek a burzsoák uszályhordozói össze gyüjtötték a legénységet és hazug ámitásokkal bemesélték, hogy Haubrich elvtárs vette át a kormányt és hogy majd most ő fog rendet teremteni az országban. Természetesen erről Haubrich mit sem tudott. A katonáknak azt magyarázták, hogy a kommunista kormány megbukott és a szociáldemokraták lettek a helyzet urai. Mi sem volt könnyebb, mint elhiteti a katonákkal a meggondoltan összetákolt hazugságokat. A félrevezetett katonák hittek tisztjeiknek és beugrottak a legaljasabb árulásba. A kaszárnyát körülvevő katonaságnak már nem sok dolga akadt.

Ugyanebben az időben három monitor futott ki az óbudai kikötőből nemzetiszinü lobogók alatt. Egyenesen felfelé a Margitszigetnek tartottak. A Margitszigetet hatalmasan lőtték. Azután a Hungáriát is tüz alá vették. Az országgyülés házát is golyóval ostromolták meg és több kárt okoztak. A Tanácsok házának megerősitett őrsége gépfegyverrel fogadta az áruló bandákat úgy, hogy három lövés után visszaszaladtak Komárom felé.

Közben ismét két monitor sietett felfelé a Dunán és a szovjetpalotára több lövést adott le, mire megszólaltak a Gellért-hegyi ágyuk is és csakhamar elnémitották a gaz banditák vakmerő támadását. Hetek óta folyt a keddi puccs előkészitése. A volt reakciós tisztek, akik sehogyse tudnak belenyugodni abba, hogy a csillogó aranycsillag nem fityeg gallérjaikon, mindenre készek, csakhogy mégegyszer brillirozhassanak fényes katonai uniformisaikban.

Tegnapelőtt délután állitották fel a rögtönitélő biróságot és azóta állandó permanenciában van a vesztörvényszék.

A leadott jelentések alapján több mint 140 embert végeztek ki, akik fegyvert emeltek a Tanácsköztársaság ellen.

Tegnapelőtt itélte halálra a vesztörvényszék azokat az ellenforradalmárokat is, akik a József telefonközpontot megszállották. Névszerint: Kiss István, Grassi József és Szabó László volt katonatiszteket.

Az ellenforradalom főbb tényezői, a Ludovika akadémia 17—18 éves tagjai voltak, akiket Bartha, a Ludovika parancsnoka vitt bele az ellenforradalmi akcióba, akit szintén halálra itéltek.

A Mária-utcai templom tornyában felszerelt gépfegyvereket találtak a vörös katonák. Bent pedig a templomban kadétiskolások és egy pap imádkoztak.

Vörös katonák cirkálnak az utcákon a rend fentartása végett. Egyik ház ablakából egy volt tiszt lő a vörösőrökre, akit aztán ott a helyszinen főbelőnek. Amikor legjobban ropogtak a fegyverek, ép akkor tartotta gyülését a budapesti munkástanács, a munkások lelkesedve mondották ki, hogy azonnal felfegyverkeznek és életükkel, vérükkel védik a proletárdiktaturát.

De nemcsak a fővárosban, hanem egész Pestmegyében dult az ellenforradalom. Kalocsán és Dunapatajon egész ütközetek voltak a fehérek és vörösek közt. Dunapatajon a fehéreknek 300 halottja volt, a vörösek 5 halottjával szemben. Szamuelly Tibor egy nap alatt helyreállitotta a rendet Pestmegyében.

K—y.

Virágos a sirja

még szegény fiamnak! Ott állottam a lombos diófa alatt és majdnem úgy éreztem magam, mint egyszer, amikor megboldogult édesanyámmal a bujósdit játszottam!

Édesanyám elbujt a kutkávája mellé, aztán bedőlt az oldala, édesanyám a kutba esett. Én huztam ki szegényt. Három hétig feküdt lázban, de azután felgyógyult. És most, hogy eltünődöm fiam eseménye felett, erősen érzem, hogy gyenge vagyok és érzem azt is, hogy fiam nélkül nem sokáig birom.

Ez mind a háboru második évében volt. Ott esett el Szerbiában a mitroviczai hegyek alatt a milováczi zárdához közel! Elmentem a temetésére, de későn értem, már csak felbantolt sirját találtam. Ebbe belenyugodtam, mert kötelessége volt harcolni. Nem lehetett ellene semmit. Oh, de mikor arra gondolok, hogy itthon a saját falunkban esik el a másik fiam . . . lehetetlen. Kitör a fájdalom lelkemből és csak zokogni tudnék. Ezeket mondotta Saáry Jánosné el nékem.

Hát a másik fia is elesett?

El kérem alássan! Itthon esett el? Igenis! A templom előtt találta egy golyó, ami a tüdejét átfurta. Olyan életrevaló szép gyerek volt.

Nos és hát mi okozta a halálát, illetve miért találta a golyó? Vagy milyen értelemben kellett meghalnia?

Hát kérem alássan, nem csinált ő semmit, csak a többivel együtt fehér pántlikát tüzött ki, aztán az uraság, meg a tisztelendő ur parancsolt rájuk, hogyha nem fognak fegyvert az egyház és az exeréves magyar haza megvédésére, Isten előtt elkárhozottak lesznek. Aztán az uraági kastélyban fegyvert kaptak, de csak éjjel osztotta ki az uraság. Másnap indultak a többi község ellen és a harmadik nap azt mondották, hogy tiz községben erősen áll a valódi vallásos magyar hadsereg.

No és aztán mi történt? Kérdem.

Kérem szépen a mi falunk mindig egyetértő volt, mert itt az egész falu rokonság egymás közt. Aztán a plébános ur is idevaló. Még az édesanyja ma is él. Hát Istenem, mit tud az ilyen együgyü falusi nép? Mihozzánk nem jött senki, aki felvilágositott volna bennünket. Nem törődött velünk a város, igy aztán magunkra voltunk hagyatva teljesen. Igy fogott fegyvert az én szerencsétlen fiam is.

Az értelmes parasztasszony beszéde hatott reám. Könny csillogott szemében. Éreztem, hogy a fia egy félrevezetett szerencsétlen volt. Később aztán megtudtam, hogy a felvonuló vöröskatonák golyója ölte meg a fiát. Ez csak természetes. Számtalan eset bizonyitja, hogy aki a Tanácsköztársaság ellen merészkedik fegyvert fogni, annak jaj, mert ma már olyan világot élünk, amikor nem lehet ez emberi érzelmeket elfojtani azért, mert azt az uraság, vagy a pap, vagy akárki más ugy kivánja.

Tanulság ez, kedves magyar proletár testvéreim! Példa rá Budapest, ahol a volt reakciós tisztek cselei akar-

ták megcsinálni a fehér forradalmat. Hazugságukra ráfizettek, mert az éberül őrködő vörös katonákat sem megvesztegetni, sem elamitani nem lehet. Pusztuljon minden ellenforradalmár.

A szabadságot többé megölni nem lehet és jaj annak, aki ezt megkísérelni óhajtja.

Van olyan erős ökle a magyar proletáriátusnak, hogy összezuzza mindazokat, akik ellene véteni merészkednek.

Odafordultam a siró édesanyához és csak annyit mondtam neki: Nyugodjon meg asszonyom. Ezen már segíteni nem lehet. Valahányszor ki fog menni ellévedett fia sírjához, jusson eszébe, hogy egy uj történelemnek volt ellensége a fia és amikor golyó furta át tüdejét, egy elnyomott szegény proletár ügy nyert elintézést a nagyvilág társadalmában.

Kesy János

Végig a Kossuth-utcán . . .

No, mit szól hozzá, szomszédasszony? Hallotta?

— Hát hogyne. Mar ezelőtt két hétter megjövendöltem én ezt.

— No, ugyse. ugy-e . . .

— Hájjaj! Kötöttek volna béket, majd maskép végződött volna . .

— De ha nem lehetett . .

— Ej, dehogynem, a tone rája ki. Én is sokszor megfogadom, hogy nem beszélek az urammal, de mire Fehervarro visszajön, csak megbocsátok neki. Azok is bocsátották volna meg az antantnak . . .

— Ezt nem lehet összehasonlitani . . .

— Dehogy nem, dehogy nem. Hát most jobb, hogy a szerecsenek és angolok rommá lőtték Budapestet . . .

— Mit csináltan igaz?

— Persze, hogy igaz. De az meg semmi.

— Jaj, ne mondja tovább. Én szivbajos vagyok.

— No jó, hát akkor a javat elhagyom. Csak a halálozásokat mondom el.

— Hát az is volt?

— De volt ám. Még pedig nem is olyan közönséges halálozások.

— Jaj, Istenem.

— Én haragudtam mindig rájuk de azért ily szörnyű halált mégse kivántam nekik.

— Jesszus . . .

— Hát tudja, szomszédasszony . . . De ne mondja, hogy tőlem hallotta . . . Mert nekem is meg kellett esküdnöm, hogy nem mondom el senkinek . . . Tudja, mikor a szerecsenek meg az angolok bevonultak Pestre, Kun Béla, Szamuelly, Pogányt meg meg egypárat, — nem tudom a nevüket, — még Esztergomnál, utközben halálraítélték. Mire azonban beértek, azok repülőgépen fölszálltak, hogy Oroszországba repüljenek . .

— Szegények . . . Talán oda is értek . . .

— Csak szerettek volna. Tudja, ezek a szerecsenek, azt mondják, nagyon jól tudnak célozni. Mar Kassa alatt voltak, amikor egy szerre mind a három repülőt eltalálták . . .

— Esztergomban Kassáig? . . . Az lehetetlen.

— A szerecsenek semmi lehetetlen. Aztan tudja, mind a három repülőgép meg gyalult . . .

— Oh, oh . . . Es degtek?

— Hamuvá estek — s mintha az Isten rendelte volna, három [illegible] halálra hatek.

— Hogy

— [illegible] ...ntak, [illegible] vizbe is fulltak . . .

— Vizbe . . . Ugyan menyisser?

— Hát nem tudja, merre folyik A Balatonba.

— Nem-t nem [illegible] szerencsétlenségeket. A Balaton, először is [illegible] másodszor pedig [illegible] folyik . . .

— Oh, maga [illegible] Ha meg azt se tudja, hogy a Balaton a szerecsenek folyó vizze [illegible] eltáltak és kivezettek. Szerecsen ország [illegible] Hát persze . . . Mert a szerecsenek [illegible] vizbe nem tudnak megmóskodni, azért [illegible] azok . . . aztan K[illegible] fele [illegible] Csehszlovákon át . . .

— Mit beszel maga összevissza szerecsenek az asszonynak? — Most jöt haza az uram Szombathelyről a 41-essel. Hi zen ki vannak ragaszva a táviratok, hogy egy kis ellenforradalmi puccs volt Pesten, a mi pár ora alatt levertek. Aztan Kun Béla van azzirra . . .

— No, lassáb, mily [illegible] egy csinos [illegible] az [illegible] Béla . . . Biztos föltámadt aztán visszavo[illegible] Budapestet, meg talán a Balatont is visszaszá a három dunántúl[illegible] jebe . . . De azért most mar hazamegyek . . . Isten áldja meg[illegible] (*lg*).

Házbizalmi rendszer.

Czelldömölkön is, mint a többi városokban, megalakult a házbizalmi rendszer. Alább közöljük a bizalmiak névsorát, s hogy melyik utcaban és hány számtól hány számig ki a bizalmiférfi. A felsorolt bizalmiférfiak az instrukciók kiosztása végett, kedd délután 1 órakor, akik szolgalati ügyből kifolyólag el vannak foglalva, szerdan délutan 2 órakor jelenjenek meg a városháza a direktorium helyiségeben. Ezentul azok a lakók, akik ruhara, cipőre, vagy cipőjavitásra igenyt tartanak, továbbá bármi nemü sérelmük van, kizarolag a bizalmiférfihoz forduljanak, azok tesznek jelentést a direktoriumnak, s csak az ő altaluk kiállitott utalvany alapjan kaphatjak a fenti cikkeket. Ugyancsak a bizalmiférfiak utalványara szolgaltatnak, ezentul bármiféle élelmiszert is a bizalmiaknak joguk van kötes esetében, a lakók ételmiszérkészletét, ruha és cipő menyindokolt-e az illető igénylése.

Nemesdömölki utca: 1-ső szamtól 3 as számig: Pószik Kálmán, 4—5-ig Németh István, 5—9 ig Zsámboki Ferenc, 10—19 ig Nemeth János: 20—22-ig Schuffer Kálman, 23—28 ig Horváth Sándor, 29/a—31 ig Tömböl Gyula, 32—37 ig Záborszki Kálman, 38—42-ig Buza J[illegible] 46-ig Denes István m. [illegible], 47—[illegible] Ivan: 50—56/b ig Ódor János, [illegible]—59-ig Buza István, 62—63 ig Babai György, [illegible]—68-ig Zsivonyi István.

Horváth Elek utca: 1/a—1/e-ig Pólzar Jó[illegible]—6-ig Kovacs Károly, 7/b—7/a-ig Perapatics Ferenc és József Károly, 8—14/b-ig Németh István, 15/b—16-ig Tarczi József: 17—18/c ig Gyurüsi István, 19—24 ig Nagy Sándor.

Bajcsy utca: 1—8-ig Deák József, 9—[illegible] ig Molnár János, 18—23-ig Reicher János 24—30-ig Nemeth Vendel, 31—39 ig Vincze Józ[illegible]

Berzsenyi Daniel utca: 1—6-ig Bokor Károly, 7—10 ig Bagócs József, 11—14 ig [illegible]

Szelimárton utca: 1—9 ig Gyurási Jó[illegible] 10—14-ig Brizsa Vendel, 15—17 ig [illegible] Horváth József.

Mersse utca: 1—5 ig Nagy Lajos, 6—12 ig Szabó János.

Ferencz József utca: 1—6-ig Fürdős Imre, 7—11-ig Gerencsér Mihály, 12—13 ig Csitra [illegible], 14—22 Telcl György.

Erzsébet-utca: 1—6-ig Radó József, 7—13-ig Müller Béla, 12—13-ig Muller Ernő.

Kossuth Lajos utca: 1—8-ig Molnár József, 9—13 ig Kreiner Pál, 14—17-ig Pócze József.

Gyarmati tér: 1—10-ig Reif David, 13—14-ig Papp Ernő.

Kis utca: 1—2 ig Papp Ernő.

Vásártér: 1—11-ig Vincze Lajos.

Gyár utca: 1—10 ig Nagy János, 10—13 ig és a szamuelkülönek: Pajor Sándor.

Lenin-utca: Szamuelkülönek: Velekei Antal és Török József.

Rendező-pályaudvar: Holpert János.

Vásártér ut: 1—5 ig Gyarmbos Béla.

Hollósy-tér (körzeti): Königheim Károly.

Kórház-utca: 1—6 ig Szegedi Gyula, 7—15 ig Mihók [illegible].

Sági utca: 1—2 ig Fried Ernő, 3—6-ig Károgi János, 7—10-ig Bus Boldizsár, 11—14-ig Ac[illegible] Ferenc, 15—17 ig [illegible] László 18—23 ig Lenczi Géza, 24—26-ig Kiss Gergely, 27—28-ig Grécsy Ferenc, 29—39 ig Vendler Lajos.

Petőfi-utca: Fekete Mihály.

Deák utca: 1—10 ig Ambrus István, 12, 17-ig Horváth Sándor.

Villány-utca: Kuczor József.

Vasut-utca: Ihász Antal.

Baross utca: 1—10 ig Moricz István 10—18 ig Eisner Károly, 9—25-ig Szorady D[illegible], 26—36 ig Horváth Sándor, 37—44 ig Laki Antal.

Rózsa utca: Kiss Lajos.

Batthyányi utca: [illegible] Ármin.

Árpád utca: 1—10 ig Nemeth József, 11—18 ig Szabó Károly, 19—26 ig Szilay [illegible] Hampel N[illegible]

A bizalmiak és lakók figyelmébe.

1. Minden bizalmi tartozik junius hó 2-ig pontos injtromot összeállitani a hozzá beosztott lakókról, mely lájstrom adatainak tartalmazni kell a családfő nevét, foglalkozását, szakszervezetét, csajádtagok nevét, életkorát, mióta laknak Czelldömölkön. A bemondott adatokat köteles a bizalmi pontos figyelemmel kisérni s a lakónak mar előzőleg kiállitott törzskönyvével összegyeztetni, továbbá szigoru vizsgalat tárgyává tenni, hogy a bemondott csajádtagok és személyek tényleg itthon laknak-e, avagy csak a csajádhoz tartoznak-e, amennyiben esetleg valamely körülmény alapjaban vallaj-e távol, vagy esetleg más nemü munka révén idegenben nem e tartózkodnak és ennélfogva az ellátmanyt mar régebben nem-e másutt elvezik. Visszaélés esetén a bizalmi köteles erről jelentést tenni.

2. Cipő- vagy ruhaigénylésnél köteles a bizalmi személyesen meggyőződni, vajjon az illetőnek tényleg szüksége van-e a kért ruhazatra. Ruha és cipő kimondottan csak akkor igenyelhető, ha például az illetőnek ruhaja olyan cipője vagy ruhaja, amelyet javitani lehetne. Ha meg megjavitható, akkor csak javitási anyag utalandó ki.

3. Ellenőrzendő, hogy valamely lakó esetleg nem kap-e naponta a teicsarnokban és valamely termelőnél is tejet.

4. Minden bizalmi felelős a kiállitott utalványert, a kiállitott utalvanyt kötelesek a lakók a direktoriumba felhozni, ahol az utalvány jóbeyegzéssel hitelesitve lesz.

Minden bizalmi tájékoztatva lesz mar előzőleg a direktorium utján a kiosztandó árucikkekről és azok kiutalható mennyiségéről.

6. Ügyes-bajos, apró-cseprő dolgaikban a lakók a Direktoriumban nem lesznek inhallgatva, hanem kötelességük a bizalmiakhoz fordulni, saját hatáskörükben tartoznak ügyeikben dolgozni, ha a bizalmi intézkedésének nem volna foganatja, tartozik a bizalmi irásban vagy szóbelileg a lakó panaszát illetékes helyen leadni.

7. A bizalmi a lakókkal tudatni tartozik, a nap melyik óráiban áll rendelkezésükre.

8. A bizalmiak az utalványt a következő formában kötelesek kiállitani. Például: —

Utalvány.

Kovács János, Rákóczi utca 23. szám lakos részere, egypár cipőnek megtalpalása feltétlenül szükséges.

Czelldömölk, 1919. junius 30-án

N. N. bizalmi.

Az utalványon meg kell jegyezni, tanja-e az illető a szociálista pártnak, vagy valamely szakszervezetnek,

Tekintettel arra, hogy sókészlet egyáltalán nincs a városban, további intézkedésig utalvány arról nem állítható ki. A direktorium már megtette a sóbeszerzés iránt [illegible] s legkésőbb megfelelő mennyiségben [illegible] zik, ami a bizalmiak útján tudatva lesz.

Nincstelen proletár

nem a tetőbünöknek rovom fel, ha elégedetlen vagy és keseregsz a mai nincstelenségen. Azok a bűnösök, akik téged és apadat nem engedtek feljutni a kultura azon fokára, amelyen ma neked kellene lenned. Az elmult kapitalista világ hatalmasai voltak mindig a [illegible] gyaláztatás rendszer minden jóból, ami utetket illette, azoknak, mint hűséreseinek, bőven juttatott. Azoknak ugyanezek fáj, hogy végre a proletár is ember lett és minden eszközt megragadnak, hogy a proletárdiktaturát kedvezőtlen szinben tüntessék fel előtted.

Ti pedig felültök az ilyen ellenforradalmárok ámít terjesztett piszkos hireknek, ragalmaknak, szidjátok a proletárdiktaturát, de legelőször ban a Direktoriumot, mintha a Direktorium volna az okozója annak. Tedd az ujjadat a homlokodra és gondolkodjál egy keveset: Tekints vissza az elmult háborura. Akkor a kapitalista rendszerért tüntnyomoroztak, a jajszó nélkül tűrted. Elvittek fiadat, testvéredet, apadat, elvitték a haramiokat, ágyut és lőszert csináltak belőle a kapitalisták. Pénzt, szövetet, bőrt és mindent, ami hasznos a proletárnak, megemesztett a kapitalisták háborúja. Ezért van a mostani nincstelenség, — de nemcsak ezért, hanem azért is, mert a külföldi kapitalisták összeszövetkezve, az innet kimenekült zsidóbankárok és magnásokkal, román bojárok és cseh imperialisták, körülzárva tartanak bennünket, elvették előlünk a sót, petrokumot, kőszenet. Céljuk, hogy ezzel zavart támasszanak az országban. Minden ebbeli céljuk meghiusul azonban. A szervezett munkásság mint egy ércfal áll a Tanácsköztársaság területét és az általkavitott emberi jogokat. Mert a Tanácsköztársaságban csak a dolgozó az ember. A dolgozatlanoknak jogai itt nem lesznek. Tudja ezt minden öntudatos proletár és tudja ezt minden szervezett munkás, aki most a fronton van, tudja ezt az, aki az ország belsejében harcol az ellenforradalmárok ellen. Ezek többet nélkülöznek sokkal mint mi, öntudatosságuk azonban nem ismer faradságot, nem ismer nélkülözést, előttünk a legmagasztosabb cél lebeg a felszabadult proletariátus szabadságának a teljes megszilárdítása! Amely szabadság emberi jogokat és jóléte biztosít minden dolgozó proletárnak.

Azért tehát kedves proletár testvéreim, ha nincstelenségben vagyunk is egyes dolgokban, mielőtt kifakadnál a Direktorium és a Tanácskormány ellen, vedd fontolóra, mit cselekszel. Minden átmenet a legnehezebb. S ha esetleg még sem tudnád magadat tűgyeztetni, kifakadsz vagy káromkodsz, ne szidd a Direktoriumot, ne szidd a Tanácskormányt, hanem inkább szidd a burzsoikat és az ellenforradalmárokat, akik bennünket, proletárokat [illegible] helyzetbe juttattak. *Palaki*

A cigánysoron

Régi jó ismerősöm a czelli Kolompár-familia. Már az öregeket és azok fiait, lányait értem. Az unokákat, akik pedig szép számmal szaporodtak el a »Észer«-nek nevezett sor végén, a régi Kanász házban, — csak az apjuk után ismerem. Világraszóló, szemfüles, éleimes purdek, akik nagy előszeretettel varják a [illegible] kat és egyszerre hárman-négyen is kaphnak az utasé csomagja után. Sőt már néhányan ujságot is árulnak. Az öreg »czelli Anti« mintha az utóbbi tíz esztendőben mitsem változott [illegible] Most is éppen úgy tartja a kalapját, gyakran megjelenve, az üzletajtóban, mint régen. A különbség csak az, hogy krajcárok helyett hatosok csurrannak-csöppennek a zsiros kalapba. Valamikor a város a mostani Felix-liget túlsó részén egy kis kőházat építtetett a cigánycsaládnak, melyet azonban nemcsak hogy nem laktak, de le is rombolták. Legjobban érezték ők magukat a sátorban. — Azóta nagyot fordult a világ kereke, s a Kolompár-család megbarátkozott a gondolattal, hogy — szakítva a régi sátoros tradiciókkal, — *házban* fog inkni. Körülbelül harminczan laknak a volt kanászházban. Laci felesége lakik a falu végén sátorban, három gyermekével. De — mint mondja — marad is adott be kérvényt, hogy legalább egy szobát kapjon.

A karaván nem lehet együtt tábolni ott [illegible] Most most mar megszűnt a csirkelopás. A cigányok is megkomolyodtak, munkához szoktak. Többnyire »enlagerok« [illegible] a Pepi nincs. Czelldömölk Laciról — aki őrmester volt — négy éve nem tudnak semmit. Miklós, Jóska vannak idehaza. — A családban van néhány nagy leány is, akik — ha jól megfürdetnék és kiöltöztetnék őket — ritka szép lányok lennének. A kártyavetéssel — természetesen — mindenki szakítottak s 2 koronáért szívesen megjósolják bárkinek a jövőjét, amelyből a »sok pénz«, az »utazás« a »vendég« és a »nagy úr« nem marad el.

Legértelmesebb a családban a Jóska. Nagy a banata. Nincs itthon az asszony. Marmarosban van. Egy kis kukoricát lopott, két évet kapott érte. Pedig nagy szükség volna [illegible] Gizella a leánykor. 16 éves. Az h[illegible] siti az anyát. Sokat dolgozik, veszódik [illegible] gyerekekkel. Most épen nincs itthon.

— Most irt a szegény asszony . . . Szeretne mar hazajönni, — mondja Kolompár. [illegible] egyes részeket felolvasni. — Meghozta levél. Igy csak egy cigányasszony tud irni, aki százszor jobban szereti a csaladjat, a ragaszkodik hozza, mint egy mifaitank. Megörökítem ezt a levelet:

Szeretett kedves férjem és gyermekeim! Tudatlak, hogy én, hála Istennek, egészséges vagyok, mit neked és draga gyermekeimnek is kivanok. Csak az a bajom, hogy nagyon hiányodom, mert nem vagyok köztetek. Tudatlak, édes férjem, hogy a napokban bent voltam a nagyságos igazgató urnál és megkérdeztem, mi lesz a szabadságommal. De sajnos, csak azt válaszolta [illegible] Elhiszem, de na arra gondolok, hogy te otthon vagy, édes jó férjem, a gyermekekkel és nem gondolhatlak bennetek, más messzünd a szivam. De mit tehetek egyebet, mint jó kisirom magam. Draga jó férjem, nagyon szépen megkérlek ha [illegible] levelet, mihelyt találsz, gyere el [illegible] a nagyságos igazgató urat, hogy engedjen szabadságra. Meg [illegible] vel a narc[illegible] tekintetbe fogja venni hat ártatlan gyermekeinket.

Kedves férjem, kérlek, elég neked gyermekeinkkel, a bajod és gondod, azert ne busulj, ne gondolkozz feléjem, van neked elég gondod azonkivül is. Ő mióta itt vagyok, mindig dolgozni járok a nagykertbe. De bár a jó Isten adna, hogy otthon helyetted és a draga gyermekeimnek dolgoznék.

Szeretett férjem! Az az egy, ami türhetővé teszi rabságomat, hogy tudom, hogy jó férj és jó apjuk vagy a gyermekeknek, mákép ugyis megbolondulnék. Kérlek, minden bizonnyal gyere el hozzám, mihelyt megkapod e levelet, várva várlak. Ha tehetsz, hozzál valami ennivalót, ha mást nem, kenyeret, sót és hagymát. Hát a kis Gyuri fiamat elhozod, nagyon jó lesz. De vigyázz, nehogy az utonbaja essék. Magadra is ügyelj. A kis Vidormat, a kis Marinkomat és Józsimat, a kis Gyurika fiamat és téged is csókollak, draga Gizella lányom. Kérlek, gondozd édes jó apádat és testvéreidet. Isten véled, édes jó férjem. Csókollak és csókollak ugy téged, mint szerető gyermekeimet. Hű és szerető feleséged és anyátok! Kolompár Mili.

Eddig a levél, amely dokumentuma a cigány szerelemnek. Közben hazajött a Gizella leány. Az apja büszken mutatja, hogy ez az ő leányuk. Szép fekete szemeivel kérdőleg néz rám. A cigányok mindig megijednek, ha idegen van köztük. Kolompár Jóska cigány nyelven mond neki néhány szót. Mindjárt barátságosabban néz. Kártyát vesz elő és szalonkozásom dacára is »megreti«. Közben arra gondoltam, meg kellene menteni legalább a fiatalokat, az unokákat a dolgozó tanácsoknak, bármiljen nehezen menne is ez a nemes munka . . .

Lencz Géza.

Az idei termés betakaritása.

A földmivelésügyi Népbiztosság akciója az aratási és cséplési munkálatok biztositására.

A Földmivelésügyi Népbiztosság mezőgazdasági osztályának vezetője az idei aratás és cséplési munkák zavartalan lebonyolitására tett intézkedésekről a következő felvilágositásokat adta:

Az aratás előreláthatóan az idén Péter Pál táján a rendes időben fog megkezdődni. A terméskilátások nem kedvezőtlenek. Intézkedések történtek, hogy a kévekötőgép aratásra berendezett gazdaságok zsineghez jussanak. Ennek biztositására felhivjuk a nagyobb gazdaságokat, hogy a hulladékanyazot szolgáltassák be, mert most ebből is készitenek zsineget. Meg van a [illegible]-netőség, hogy a hulladékmennyiséget feldolgozzák. A napokban jelenik meg a rendelet, amely megállapitja, hogy a cséplőgépek tulajdonosai a birtokukban vagy őrizetükben levő cséplőgépeket milyen módon kötelesek a cséplés céljaira rendelkezésre bocsátani. A legmegszabottabb intézkedések történtek, hogy a csépléshez szükséges üzemanyagok rendelkezésre álljanak. Gondoskodás történt arról is, hogy a gépek üzemképesség-nek biztositására szükséges alkotórészek ne hiányozzanak.

A mezőgazdasági géphivatal amelyet a mezőgazdasági gépek gyártásának és behozatalának irányitása végett állitottunk fel — a multhetekben [illegible] cséplésihez szükséges kellékeknek biztonságos helyre való eljuttatására. Minden reménység meg van tehát arra, hogy a cséplési munkák zavartalanul lefolyni.

Mintha lelkem . .

Mintha lelkem szállna
Távol e szép tájtól,
Úgy egeti elmém . . .
Egy-egy régi emlék,
A szivem is dobban
A lelkem is lobban,
S elragad a mámor
Mint szellő a lepkét.

Repülök a légen . . .
Álmaimnak szárnyán
S látom lent a világ
Szunnyadozó tüzét,
Ami felgyujtani
Kezül e világot
[illegible]
Ingadozó lelkét.

Hol vagytok kis hitük?
Apostolok kérdik!
Mint Judas a kertben
Árulókká lesztek?
Fetnak, kik a koncot
Ár hiába félik,
Futók táborával —
A tokolba vesztek!

Szerelmes a lelkem,
Egy nagy ideába
Amiért szív dobog —
Szemem is káprázik,
Álmaimnak éjjén —
Egy uj menyországba
Amiért millió . .
Elme most szikrázik!

És hogyha felgyulna
A világ négy sarka,
Eszüszegőkké tán —
Senki nem is válna?
Ki lenne oly bátor —
Aki követ dobna
Rongyokban dolgozó
Igaz proletárra?

Hej! Ha rá gondolok
Felkacag a lelkem,
Úgy szeretném oda —
Vágni a világot
A sok ravasz népet
Az ál imádkozót;
Akik annyi átkot
Hoztak már tirátok!

Megfontolva kérdem
Lelkem szárnyalatján.
[illegible]
Egész világ népe?
Azért, mert egy sem hisz
Aki imádkozik . . .
Az égben trónoló —
Örök istenségbe!

Mit akartok tehát?
Válasszátok máma,
Válasszon a világ . . .
[illegible] proletárja.
De azt ne feledje
Senki e világon,
Kifogni nem lehet . . .
Vörös proletáron.

Kery János.

HIREK.

A „szép nyomdászleány.

Lencz Géza könyvének a cime ez. Egy szép, de szegény leánynak a regénye. A pesti leány megjelenik egy nagy vidéki városban, ahol mindenki birni akarja. A környezet, ahol dolgozik, szerelmes belé. Mint a nagy nyomdában, ahol éjjel nyomtatják a lapokat, éjszaka is dolgozik, a a züllött város éjszakájában számtalanszor kisértésnek van kitéve. A leánynak titka van és azért jött vidékre. Itt ismerkedik a fiatal ujságiróval, aki elhagyta meg Pesten s aki ennek lett az áldozata. A fiatal, szép fiatal leány a nyomdában is felkeltik Balint, a becsületes szivü munkás, egy nyomdász, megszereti, fölösegül szárja vele. A leány is szereti, de titkol magával. Mi az titka? Ha megvallja a titkát, elhagyja a [illegible] mint az ujságiró, — ha eltitkolja és [illegible] a feleségére, napfényre kerül, boldogtalan lesz az életük. Elmondja a titkát, hogy a pesti [illegible] fiának, az igazgatónak az áldozata; hogy a szegény-ége kényszerítette a balléptére. A nyomdász eltünik a vidéki városból. De nem azért, hogy a leányt [illegible] akinek [illegible] vele [illegible] most is egy leány-a valmazottjának tett ajánlatokat. Éppen akkor éri a gonoszság, amikor a leányt már-már karjába kényszeríti. Csak egy napig van a börtönben Balint, mert épen akkor tör ki a forradalom, mely kiszabadítja, s a tömeg közt ott van a leány is: Bőz-tze. A forrongó tömeg éljenzése az áldás az uj, boldog parra. — Egy züllött nagyvárosi éjszaka, az ujságíró hiusága, gondolatai, a munkás becsületessége, megbecsülése, a leány megbánása s a többi epizódok [illegible] Géza szokott szatirikus stilizálásával vannak megirva. A regénynek a története köztünk játszódik le, mindennap magunk előtt látjuk, kivált egy nagyobb városban.

A Közoktatásügyi Népbiztosság kiadásban fog megjelenni a könyv, s körülbelül egy hónap multva kerül az országos könyvpiacra. Akik a *Szép nyomdászleányt* megvenni szándékoznak, azok akár levelezőlapon, akár [illegible] [illegible] [illegible]